

Časopis pro pěstování matematiky

Karel Rektorys

K 80. výročí narození profesora Vyčichla

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 110 (1985), No. 1, 107--108

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/118215>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1985

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZPRÁVY

K 80. VÝROČÍ NAROZENÍ PROFESORA VYČICHLA

KAREL REKTORYS, Praha

V tomto roce by se byl dožil osmdesáti let přední československý matematik a dlouholetý vedoucí katedry matematiky a deskriptivní geometrie na stavební fakultě ČVUT, prof. RNDr. František Vyčichlo, DrSc., nositel Řádu práce.

Cílem tohoto článku není zhodnotit vědecké dílo a rozsáhlou pedagogickou i organizátorskou činnost profesora Vyčichla. Rád bych — jako jeho bývalý žák — věnoval tento článek několika vzpomínkám na jeho osobnost.

Profesora Vyčichla jsem poznal v roce 1951, jako matematik v teoretickém výzkumu Škodových závodů v Plzni. Projevil tehdy přání, abych nastoupil do právě vytvořeného Ústředního ústavu matematického, předchůdce nynějšího Matematického ústavu ČSAV. O tři léta později jsem pak byl přijat na jeho katedru na ČVUT. Hned na začátku jsem měl plně ruce práce. Velký František, jak jsme mu říkali, byl toho názoru, že matematikové – a zejména matematikové na technice – mají pomáhat svým kolegům, především inženýrům, při řešení obtížných teoretických problémů. Sám předcházal příkladem a dovedl také tuto činnost organizovat i vytvořit pro ni potřebné předpoklady. Tak vznikla poměrně rozsáhlá spolupráce s ostatními katedrami fakulty. Mimo to z nás profesor Vyčichlo vybral malou skupinku, která pod jeho vedením řešila celou řadu problémů, s kterými se na něho obrátili inženýři, připravující tehdejší výstavbu orlické přehrady. Vzpomínám si velmi dobře na pracovní večery, ztrávené v jeho bytě. Paní Vyčichlová připravila čaj a nějaké zákusky, a v této příjemné atmosféře jsme diskutovali o úspěších i neúspěších našich výzkumů a vymýšleli „strategii“ pro další práci. S odstupem let až žasnu, s jakou odvahou jsme se pod Františkovým vedením pouštěli do řešení problémů, o nichž se tehdy nevědělo vůbec nic. Samozřejmě, že jsme pak při numerické realizaci našich výsledků zažili i různá překvapení – speciálně problémy numerické stability byly tenkrát zcela neznámé. Pro nás všechny to byla výborná škola. Nakonec z této práce vznikla pod Františkovým vedením kniha o matematické teorii rovinné pružnosti. Pro naše poměry byla příliš speciální, ale v německé verzi vzbudila ve světě značný ohlas.

Je obdivuhodné, co všechno stačil profesor Vyčichlo dělat, jak pestrý byl rozsah jeho činnosti. Ale aplikace, to byla jeho největší láska, i když to pro něho, jako pro geometra-nefyzika, nebylo vždy snadné. Položil základy i k dobře známému Přehledu užité matematiky, a jen jeho předčasná smrt zabránila tomu, aby se účastnil na zpracování tohoto díla.

Byl vynikajícím vedoucím katedry. Vedl nás výborně. Pilně navštěvoval naše přednášky i cvičení, a protože sám byl zkušeným pedagogem, vždy jsme se něco užitečného od něho dověděli. „Pište“, říkal, a rozuměl tím publikace, „protože jen tak se z vás stanou skuteční matematikové.“ S tím bylo možno jen souhlasit. Ovšem nastaly i situace, kdy Františkovy názory nebyly zcela konformní s našimi. A je třeba říci k jeho cti, že nám je násilně nevnucoval, přestože svou autoritou by je byl snadno prosadil. Byl ochoten vyslechnout naše stanovisko a podiskutovat o sporných otázkách. Jeho zásluhou bylo na katedře vzácně přátelské prostředí. Celý život jsem si vážil toho, že se mi podařilo dostat se právě na jeho katedru. Vedl ji s přehledem. Když bylo třeba, dovedl uspořádat i náležitě hromobití. Ale bylo to v zájmu věci, a my jsme to věděli. Znal všechny naše bolesti a kde to šlo, pomohl. Byl více naším otcem než představeným. A tak na málokteré katedře bylo tolik smutku, když odešel její vedoucí, jako bylo na naší katedře, když nás opustil profesor Vyčichlo.